

ÁFORM UM LAGASETNINGU

– sbr. samþykkt ríkisstjórnarinnar frá 24. febrúar 2023, 1.–4. gr.

Málsheiti og nr.	Innleiðing reglugerðar (ESB) 2025/914 um breytingu á reglugerð (ESB) 2016/1011 að því er varðar umfang reglna um viðmiðanir, notkun Sambandsins á viðmiðunum sem stjórnandi í þriðja landi gerir og tilteknar skýrslugjafarkröfur / FJR25050071
Ráðuneyti og skrifstofa	Fjármála- og efnahagsráðuneytið; skrifstofa fjármálamarkaðar
Innleiðing EES-gerðar?	☒ Já ☐ Nei
Dags.	8. júlí 2026

A. Tilefni

Forsaga máls og tilefni, þar á meðal að hvaða marki gildandi lög og reglur duga ekki til?

Áformað er að innleiða í íslenskan rétt reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2025/914 frá 7. maí 2025 um breytingu á reglugerð (ESB) 2016/1011 að því er varðar umfang reglna um viðmiðanir, notkun Sambandsins á viðmiðunum sem stjórnandi í þriðja landi gerir og tilteknar skýrslugjafarkröfur.

Reglugerðin breytir reglugerð 2016/1011 frá 8. júní 2016 um vísitölur sem notaðar eru sem viðmiðanir í fjármálagerningum og fjárhagslegum samningum eða til að mæla árangur fjárfestingarsjóða og um breytingu á tilskipunum 2008/48/EB og 2014/17/ESB og reglugerð (ESB) nr. 596/2014 (BMR). BMR-reglugerðin er innleidd í lögum um fjárhagslegar viðmiðanir, nr. 7/2021.

Helstu áherslur reglugerðar (ESB) 2025/914 eru breytingar á umfangi BMR-reglugerðarinnar sem leiða til fækkunar á viðmiðum sem falla undir BMR-reglugerðina. Eitt helsta markmið reglugerðar (ESB) 2025/914 er því að draga úr reglugerðar- og stjórnsýslubyrði fyrirtækja og fjárfesta varðandi þær viðmiðanir sem hafa mest efnahagsleg áhrif og tryggja að notendur viðmiðana í ESB hafi áfram aðgang að sem víðtækasta safni viðmiðana, þar á meðal viðmiðana frá ríkjum utan ESB. Breytingin mun hafa áhrif á stjórnendur viðmiðana innan ESB og stjórnendur viðmiðana utan ESB sem veita viðmiðanir til notkunar innan ESB.

Meginatriði þeirra breytinga sem leiða af reglugerð (ESB) 2025/914 eru eftirfarandi:

- Aðeins mjög mikilvægar (e. critical) eða mikilvægar (e. significant) viðmiðanir verða innan gildissviðs BMR-reglugerðarinnar, ásamt þeim viðmiðunum sem stuðla að eflingu helstu markmiða Evrópusambandsins líkt og viðmiðanir um loftslagstengdar umbreytingar, viðmiðanir sem tengjast Parísar-samningnum og ákveðnar hrávörviðmiðanir. Breytingin mun því draga úr reglugerðarbyrði á stjórnendur viðmiðana sem ekki eru skilgreindar sem mikilvægar (e. non-significant) með því að fjarlægja þær úr gildissviði BMR-reglugerðarinnar.
- Eftirlit Evrópsku verðbréfamarkaðseftirlitsstofnunarinnar (ESMA) með stjórnendum viðmiðana í þriðju löndum, sem hafa aðgang að innri markaði ESB, verður samhæft hvað varðar samþykktar- og viðurkenningarkröfur á viðmiðunum. Evrópska eftirlitsstofnunin (ESA) gegnir eftirlitshlutverki gagnvart stjórnendum viðmiðana í EFTA-ríkjum.
- Reglugerðin kveður á um að stjórnendum viðmiðana sem verða undanskildir gildissviði reglugerðarinnar verði heimiluð sjálfviljug þátttaka við beitingu reglnanna við ákveðnar aðstæður.
- Heimild verður veitt til framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins til að samþykkja framkvæmdargerðir sem undanskilja frá BMR-regluverkinu ákveðnar viðmiðanir fyrir erlendan gjaldeyri.

• Samkvæmt reglugerðinni verða stjórnendur viðmiðana ESB fyrir loftslagsbreytingar eða viðmiðana ESB fyrir Parísarsamninginn að hafa skyldubundna skráningu, starfsleyfi eða viðurkenningu í þeim tilgangi að lúta frekara eftirliti. • Gerðar eru breytingar á regluverki viðmiðana fyrir hrávörur til að endurspegla betur sérkenni þeirra og auka áreiðanleika þeirra. EES-reglugerðir ber að taka sem slíkar upp í landsrétt samningsaðila, sbr. a-lið 7. gr. EES-samningsins. Því ber að taka reglugerð (ESB) 2025/914 í heild upp í íslensk lög við upptöku í EES-samninginn. Lög um fjárhagslegar viðmiðanir, nr. 7/2021, innleiða BMR. Uppfæra þarf lagabálkinn til að innleiða reglugerð (ESB) 2025/914 sem breytir BMR.
B. Markmið 1. Stefna hins opinbera á viðkomandi málefnasviði/málaflokki (t.d. stjórnarsáttmáli). Í stefnuyfirlýsingu ríkisstjórnar Samfylkingar, Viðreisnar og Flokks fólksins kemur fram að ríkisstjórnin stefni að hagstæðum rekstrarskilyrðum fyrirtækja. Í umfjöllun um stefnumótun á sviði markaðseftirlits og neytendamála í greinargerð með tillögu til þingsályktunar um fjármálaáætlun fyrir árin 2027–2031 segir að meginmarkmið málefnasviðsins sé alþjóðleg samkeppnishæfni atvinnulífsins sem byggist á efnahagslegu, umhverfislegu og samfélagslegu jafnvægi. Í Hvítbók um framtíðarsýn fyrir fjármálakerfið segir að til þess að tryggja að laga- og regluverk á fjármálamarkaði stuðli allt í senn að traustum, stöðugum og hagkvæmum fjármálamarkaði ættu íslensk stjórnvöld að leggja áherslu á tímanlega innleiðingu Evrópuregluverks fyrir fjármálamarkað. 2. Markmið sem að er stefnt með lagasetningu. Tímanleg innleiðing reglugerðarinnar er liður í góðri framkvæmd Íslands á EES-samningnum og því að tryggja áframhaldandi aðgang íslenskra fyrirtækja og neytenda að innri markaði Evrópska efnahagssvæðisins.
C. Útfærsla 1. Stutt lýsing á þeirri útfærslu sem áformuð er, heildarlög/breytingalög, innleiðing EES-gerðar o.s.frv. Rökstuðningur þar sem reifaðar eru mögulegar leiðir við lagasetningu. Fyrirhugað er að innleiða reglugerð (ESB) 2025/914 með tilvísunaraðferð í lögum um fjárhagslegar viðmiðanir, nr. 7/2021. Innleiðingin mun líklega verða hluti af fyrirhuguðu frumvarpi til laga um breytingu á lögum um evrópskt eftirlitskerfi á fjármálamarkaði, lögum um markaði fyrir fjármálagerninga, lögum um fjárhagslegar viðmiðanir og fleiri lögum (eftirlit o.fl.). 2. Að auki, ef innleiðing EES-gerðar: Taka þarf fram ef fyrirhugað er að ganga lengra en lágmarkskröfur gerðar kveða á um og greina frá ástæðum þess (svigrúm til innleiðingar). Ekki er fyrirhugað að ganga lengra en lágmarkskröfur gerðarinnar kveður á um. Gerðin veitir ekki svigrúm til að víkja frá efnisákvæðum hennar.
D. Breytingar Helstu fyrirhuguðu breytingar á gildandi lögum og reglum, hvort heldur bætt er við eða fellt brott. Áætlað er að fyrirhuguðu innleiðing á reglugerð (ESB) 2025/914 feli í sér breytingu á lögum um fjárhagslegar viðmiðanir, nr. 7/2021, í formi nýs töluliðar sem verði bætt við 1. mgr. 1. gr. laganna um lögfestingu.
E. Samræmi við stjórnarskrá og þjóðarétt – aðrar grundvallarspurningar 1. Koma áformin inn á svið stjórnarskrár og þjóðréttarskuldbindinga?

Atvinnufrelsi nýtur verndar í 1. mgr. 75. gr. stjórnarskrár lýðveldisins Íslands, nr. 33/1944. Þessu frelsi má þó setja skorður með lögum, enda krefjist almannahagsmunir þess og gætt sé jafnræðis, sbr. 1. mgr. 65. gr. stjórnarskrárinnar. Þau inngrip í og kröfur til aðila sem taka saman og nota viðmiðanir sem fyrirhuguð löggjöf gerir ráð fyrir munu byggjast á lögum, styðjast við lögmæt markmið um að tryggja gagnsæi, auka skilvirkni fjármálakerfisins, stuðla að fjármálastöðugleika og taka jafnt til aðila sem eru í sambærilegri stöðu. Því er talið að fyrirhugað frumvarp sem innleiðir reglugerð (ESB) 2025/914 fullnægi kröfum stjórnarskrárinnar. 2. Varða áformin ákvæði EES-samningsins um ríkisaðstoð, tæknilegar reglur um vöru og fjarpjónustu eða frelsi til að veita þjónustu? Nei. 3. Eru önnur lög sem taka þarf tillit til? Já, lög um fjárhagslegar viðmiðanir, nr. 7/2021.
F. Samráð 1. Hverjir eru helstu hagsmunaaðilar? Aðilar sem gera og nota fjárhagslegar viðmiðanir, þar á meðal fjármálafyrirtæki, lántakar og fjárfestar. 2. Er skörun við stjórnarmálefni annarra ráðuneyta? Nei. Reglugerð (ESB) 2025/914 fellur undir málefnasvið fjármála- og efnahagsráðuneytis samkvæmt 8. tölul. 5. gr. forsetaúrskurðar um skiptingu stjórnarmálefna milli ráðuneyta í Stjórnarráði Íslands, nr. 5/2025. 3. Samráð sem þegar hefur farið fram. Unnið hefur verið að upptöku reglugerðar (ESB) 2025/914 í samráði við Seðlabanka Íslands og var áformaskjal þetta unnið í samráði við bankann. 4. Fyrirhugað samráð (samráðsgátt og annað samráð). Drög að frumvarpi verða birt til umsagnar í samráðsgátt stjórnvalda og er framlagning þess áformuð 2027. Gert er ráð fyrir því að hafa samráð við Seðlabanka Íslands við undirbúning frumvarpsins.
G. Mat á áhrifum þeirrar leiðar sem áformuð er 1. Niðurstaða frummats á áhrifum, sbr. fylgiskjal. Ekki er gert ráð fyrir áhrifum á fjárhag ríkissjóðs. Skilvirkt regluverk um fjárhagslegar viðmiðanir eykur traust á fjármálamörkuðum og er jafnframt til hagsbóta fyrir neytendur og fjárfesta. Eitt af markmiðum reglugerðar (ESB) 2025/914 er að draga úr reglugerðar- og stjórnsýslubyrði slíks regluverks. Að því leyti má ætla að lögfesting reglugerðarinnar hafi jákvæð áhrif, auk þess sem hún er nauðsynleg til að tryggja samræmi við reglur í öðrum aðildarríkjum á Evrópska efnahagssvæðinu varðandi fjárhagslegar viðmiðanir. Á heildina lítið er gert ráð fyrir að ávinningurinn af lögfestingu reglugerðarinnar verði meiri en kostnaðurinn.
H. Gildistaka og næstu skref 1. Hvenær er gert ráð fyrir gildistöku? Hvað má ætla að þeir sem verða fyrir áhrifum, þ.e. opinberar stofnanir, hagsmunaaðilar og almenningur, þurfi langan tíma til undirbúnings og aðlögunar? Gert er ráð fyrir að innleiðing reglugerðar (ESB) öðlist gildi árið 2027. 2. Mælikvarðar á árangur. Eftirlitsstofnun EFTA (ESA) hefur eftirlit með því að Ísland fullnægi skuldbindingum sínum samkvæmt EES-samningnum og birtir upplýsingar um árangur ríkisins.
I. Annað Nei.

J. Fylgiskjöl

- 1. Mat á áhrifum lagasetningar – Frummat, sbr. eyðublað.**
- 2. Önnur fylgiskjöl eftir atvikum.**